

Регулюючи сімейні відносини за участю іноземного елемента з використанням колізійного методу, треба враховувати особливості його застосування в контексті загальних проблем дії колізійних норм. У сфері міжнародного приватного права регулювання шлюбно-сімейних відносин посідає виняткове місце у зв'язку зі значними розбіжностями внутрішнього матеріального права різних країн. Правові основи внутрішнього сімейного права характеризуються своєю пов'язаністю з моральними й релігійними уявленнями, економічними, побутовими особливостями, історичним розвитком, соціальним рівнем, національною, етнічною та культурною специфікою, пов'язаністю з основними правовими принципами, які прирівнюють до основ публічного порядку тощо.

Бібліографічні посилання

1. Довгерт А.С., Кисіль В.І. Міжнародне приватне право. Загальна частина: підручник [Текст] / за ред. А. С. Довгерта і В.І. Кисіля. – К. : Алерта, 2012. – 376 с.
2. Бурлай О. Правовідносини подружжя в міжнародному приватному праві : автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.03 / О. Бурлай ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2007. – 22 с.
3. Калакура В. Я. Механізми взаємодії колізійних принципів правового регулювання в міжнародному сімейному праві / В.Я. Калакура // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2011. – №5(8). – С. 98–104.
4. Кожевникова В.О. Правове регулювання визнання дійсності шлюбів, укладених громадянами України за кордоном / В.О. Кожевникова // Кримський юридичний вісник. – 2010. – Вип. 1(8). – Ч. 1. – С. 107–113. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Kyuv/2010_1_1/15.pdf
5. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21–22. – Ст. 135.
6. Міжнародне приватне право: навчальний посібник [за заг. ред. В.М. Гайворонського, В. П. Жушмана]. – К.: Юрінком Інтер, 2007. – 360 с.
7. Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах від 22.01.1993 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/997_009.
8. Maarit Jäntereä-Jareborg, Pr. Unification of Private International Law in Europe [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.2law.uu.nl/priv/cefl.
9. Чернопищук Я. Уніфікаційні процеси в європейському правовому просторі: герменевтика та аксіологія конституційно-правового аналізу / Я. Чернопищук // Юридичний вісник. – 2011. – № 1. – С. 66–72.

Завражній Віталій Олегович
здобувач вищої освіти
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник: Карпенко Роман Валерійович
викладач кафедри цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Незважаючи на реформування протягом більше 20-ти років аграрних та земельних відносин, аграрний сектор економіки України функціонує в сучасних умовах недостатньо ефективно. Проявляється це передусім в тому, що він неспроможний належним чином гарантувати продовольчу безпеку населення країни. Україна поки що залишається продовольчо залежною по окремих продуктах харчування від інших країн світу. Така ситуація обумовлена різними чинниками, в тому числі і результатами недосконалої державної аграрної політики.

Починаючи дослідження питань правового забезпечення державної аграрної політики України, слід з'ясувати її поняття та сутність. Адже не можна характеризувати різні сторони того чи іншого юридичного явища, не встановивши його змісту, характерних ознак та властивостей.

Аграрна політика – соціально-економічне і правове поняття, яке в такому розумінні вживається в законодавстві багатьох країн світу, хоча дещо по-різному тлумачаться його сутність і зміст [1]. Це система цілей і засобів їх досягнення тієї чи іншої держави у сфері внутрішнього й зовнішнього життя[2].

Так, в «Економічній енциклопедії» державна аграрна політика визначається як «курс та система заходів, спрямованих на інтенсивний розвиток продуктивних сил села, вдосконалення або докорінну зміну існуючих форм власності, на поліпшення умов життя й побуту його мешканців, на забезпечення сировиною промисловості та ін.». При цьому аграрна політика держави віднесена до важливих складників соціально-економічної політики держави, яка передбачає наукове обґрунтування стратегії й тактики розвитку аграрних відносин і шляхів розвитку села[2].

В «Енциклопедії сучасної України» зазначається, що «аграрна політика – це стратегічно зорієнтовані та здійснювані політико-правові, соціально-економічні, організаційно-управлінські заходи щодо сільського господарства, аграрних і земельних відносин. Метою аграрної політики України є виведення сільського господарства, соціально-економічного розвитку села, умов проживання і праці сільського населення на рівень розвинутих країн світу»[4].

У науковій праці «Аграрнаяполитика» зазначається, що під аграрною політикою слід розуміти сукупність ідей, цілей, засобів і методів формування й регулювання відносин між містом і селом й у самому селі, а головне – вміння вирішувати продовольчі питання. Аграрна політика, як підкреслюють учені, як і державна політика взагалі, включає стратегію й тактику соціально-економічного розвитку країни[5].

По-іншому, дещо ширше трактують аграрну політику А. П. Зінченко, В. І. Назаренко й В. В. Шайкін, на думку яких ця категорія може тлумачитися як сукупність принципів і дій, які провадить держава з метою вирішення комплексу проблем, пов'язаних з функціонуванням агропромислового комплексу – власне сільськогосподарського виробництва, структур агробізнесу, ринку сільськогосподарської продукції, споживання, розвитку сільських територій та ін.[6].

Отже, як вбачається з наведених визначень, сутність державної аграрної політики розглядається в спеціальній літературі по-різному. Проте в усіх наведених визначеннях цієї політики акцентується увага на тому, що, по-перше, це певна система, комплекс заходів, дій, по-друге, ці дії вживаються державою, органами державної влади та, по-третє, стосуються вони сільського господарства, земельних відносин, сільськогосподарського виробництва, ринку сільськогосподарської продукції, розвитку сільських територій, соціального розвитку села, тощо.

Провідний вчений-економіст П. Т.Саблук зазначає, що в найбільш загальному аспекті аграрна політика держави становить собою розробку її

владними структурами і практичне здійснення значної сукупності правових, організаційних, економічних, наукових, соціальних, кадрових та інших заходів з метою забезпечення такого розвитку аграрної сфери економіки, який повністю відповідав би продовольчим потребам країни[7]. Маємовідмітити, що у наведеній дефініції вчений акцентує увагу саме на правових заходах держави, що є цілком слушно, бо конкретні міри та заходи, що вживаються у межах аграрної політики держави, визначаються приписами нормативно-правових актів. Погоджуються з наведеною дефініцією й інші дослідники[8].

Серед сучасних актів аграрного законодавства щодо державної аграрної політики звісно слід назвати Закон України «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року» від 18 жовтня 2005 р., № 2982-IV[9]

(далі – Закон), що визначає засади державної аграрної політики країни, спрямовані на забезпечення сталого розвитку аграрного сектора національної економіки на період до 2015 р., системності й комплексності в процесі здійснення заходів з реалізації цієї політики всіма органами державної влади й органами місцевого самоврядування. Державна аграрна політика ґрунтується на національних пріоритетах і враховує необхідність інтеграції України до Європейського Союзу і світового економічного простору. Досліджувана політика держави поширюється на сільське й рибне господарство, харчову промисловість і переробку сільськогосподарської продукції, аграрну науку й освіту, соціальну сферу села, матеріально-технічне й фінансове забезпечення його мешканців[10]. Складниками державної аграрної політики, як зазначено в Законі, є комплекс правових, організаційних та економічних заходів, спрямованих на підвищення ефективності функціонування аграрного сектора економіки, розв'язання соціальних проблем сільського населення й забезпечення комплексного і сталого розвитку сільських територій.

Незважаючи на існування розглядуваного Закону, чим фактично підкреслюється розуміння законодавцем важливості розвитку агропромислового комплексу як пріоритетної сфери національної економіки й підвалин функціонування держави, він викликає низку зауважень. Так, як слушно зауважує О. В. Скидан, по-перше, в Законі бракує дефініції поняття «державна аграрна політика»; по-друге, при широкому спектрі галузей і сфер діяльності, на які поширюється аграрна політика, головні її пріоритети, визначені у ст. 3 Закону, практично стосуються виключно питань розвитку сільського господарства. У той же час гарантування продовольчої безпеки, яке є визначальною стратегічною метою аграрної політики, вимагає врахування значно ширшого кола питань, пов'язаних, зокрема, із заготівлею, зберіганням, переробкою, реалізацією продовольчої продукції, її якістю, безпекою тощо[11].

Як переконує В.К. Гуревський, ознаками державного регулювання аграрних відносин є: а) державно-правовий характер; б) вияв внутрішньої функції держави; в) підтримка у відповідному стані грошово-фінансової системи; г) впорядкування витрат держави і життєвого рівня населення; д) регламентування соціального розвитку села і сталого розвитку сільських територій; е) налагодження зовнішньоекономічних зв'язків; є) регламентація

на макрорівні структури виробництва; з) розробка організаційно-економічних заходів[12].

Державна аграрна політика є комплексним явищем, що обґрунтовано пропонується виділити в окремий напрямок національної політики держави, а не трактувати її тільки як складник політики економічної. Необхідність в окремій, специфічній аграрній політиці пояснюється природними й економічними особливостями сільськогосподарського виробництва й особливим характером продовольства як товару з точки зору виробників і споживачів. Аграрна політика є пріоритетним складником національної політики держави, що формується в тісному взаємозв'язку з іншими її складниками – політикою економічною, промисловою, соціальною, податковою тощо, оскільки виступає гарантом продовольчої безпеки країни. Також вірним є й те, що сутність сучасної аграрної політики держави має полягати не тільки у зміцненні аграрного виробництва, забезпеченні розширеного відтворення продукції рослинництва й тваринництва, а й у проведенні широкої системи соціальних заходів на селі що додатково підкреслює комплексний характер розглядуваного явища.

Бібліографічні посилання:

1. Білінська О.В. Правові засади державної аграрної політики України. Харків. 2018. С. 12.
2. Великий енциклопедичний юридичний словник. Київ. «Юридична думка», 2017. С. 652.
3. Енциклопедія сучасної України. Київ. 2017. –С. 153.
4. Новичков В.И. Аграрная политика: Москва., 2012. С. 14.
5. Аграрная политика . А.П. Зинченко, В.И. Назаренко, В.В. Шайкин. и др.; Москва.,*Колосс*, 2014. С. 75.
6. Саблук П.Т. Основні напрями стратегії розвитку АПК України . 2014. Вип.12. С. 5.
7. Словник з аграрного права . В.П. Жушман, О.О. Погрібний, В.Ю. Уркевич. Харків., Право, 2018. С. 8.
8. Відом. Верхов. Ради України. 2006. Вип.1. Ст. 17
9. Статівка А.М. Аграрне право та законодавство України: теоретичні проблеми . Харків., 2010. С. 25.
10. Скидан О. Законодавче забезпечення аграрної політики в Україні: проблемні питання . Право України. 2016. Вид. 4. С. 55.
11. Гуревський В.К. Державне регулювання сільського господарства Київ., Істина, 2017. С. 148.

**Засоба Олександра Вячеславівна
Ряснов Євген Сергійович**
здобувачі вищої освіти

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Іванова Марина Іллівна

д.е.н., доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

НЕОБХІДНІСТЬ УНІФІКАЦІЇ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА

Різні національні правові системи далеко не однозначні в регулюванні однотипних питань. У зв'язку з цим, із метою усунення складностей, пов'язаних із розбіжністю в регламентації аналогічних ситуацій, і спрощення міжнародно-правових відносин, прийнято, в міру можливості, усувати суперечності в різних правових положеннях шляхом їхньої уніфікації. Під такою уніфікацією розуміється «створення за допомогою міжнародних договорів однакових норм, що підлягають сприйняттю правом держав і таким чином забезпечують